

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту
Кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
 О.Б. Жильцов
“ 24 ” “ 09 ” 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАТЬ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Для студентів

Освітнього рівня: перший бакалаврський

Освітньої програми: 231.00.02 Соціальна педагогіка

Київ - 2018

Розробники:

Тимчик О.В., кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології.

Викладачі:

Тимчик О.В., кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології

Протокол від 24.09.2018 р. № 2

Завідувач кафедри (В.М.Савченко)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 231.00.02 Соціальна педагогіка 21.09.2018 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) _____ (Т. Г. Веретенко)
(підпис)

Робочу програму перевірено

_____.____.2018 р.

Заступник директора/декана (О.С. Комоцька)
(підпис)

Проланговано :

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту
Кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

“ ____ ” _____ 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Для студентів

Спеціальності: 01 Педагогічна освіта

Освітнього рівня: перший бакалаврський

Освітньої програми: 231.00.02 Соціальна педагогіка

Київ - 2018

Розробники:

Тимчик О.В., кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології.

Викладачі:

Тимчик О.В., кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології

Протокол від __.__.2018 р. № ____

Завідувач кафедри _____ (В.М.Савченко)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 231.00.02 Соціальна педагогіка
___.__.2018 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ (Т. Г. Веретенко)
(підпис)

Робочу програму перевірено
___.__.2018 р.

Заступник директора/декана _____ (О.С. Комоцька)
(підпис)

Проланговано :

На 20 __/20 __ н.р _____ (______). «__» __ 20 __ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20 __/20 __ н.р _____ (______). «__» __ 20 __ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20 __/20 __ н.р _____ (______). «__» __ 20 __ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20 __/20 __ н.р _____ (______). «__» __ 20 __ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20 __/20 __ н.р _____ (______). «__» __ 20 __ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	нормативна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	3	
Семестр	6	
Кількість модулів	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	42	
Модульний контроль	6	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	42	
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування професійної компетентності з медико-біологічних основ фізичної культури і спорту, забезпечення підготовки педагога до надання першої (долікарської) медичної допомоги при нещасних випадках і невідкладних станах та проведення профілактично-оздоровчої роботи з питань охорони життя і здоров'я дітей у відповідності до основних положень Концепції медичної освіти педагогічних працівників у майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації.

Завдання дисципліни: оцінка стану здоров'я населення у взаємозв'язку з чинниками, що на нього впливають; принципи охорони здоров'я; основні захворювання органів і систем організму; принципи профілактичних заходів найпоширеніших хвороб; основні фактори соціально-економічного, біологічного, антропогенного, медичного характеру, що впливають на зміни стану здоров'я.

3. Результати навчання за дисципліною

Згідно з вимогами програми студенти повинні знати: основи анатомії та фізіології організму людини; морфо-функціональні особливості організму дітей в різні вікові періоди; питання загальної та особистої гігієни; основні ознаки патологічних станів у дітей різного віку, ознаки клінічної та біологічної смерті; основи проведення реанімації; основи надання допомоги при деяких патологічних станах (опіках, відмороженнях, ушкодженнях електричним струмом, хімічних опіках, синдромі тривалого здавлення, отруєннях, переломах, кровотечах, травматичному шоку, пораненнях тощо) і раптових захворюваннях, в звичайних умовах та в екстремальних ситуаціях; основи долікарської діагностики, класифікацію раптових захворювань (в тому числі

епідемічних процесів) та патологічних станів; техніку надання долікарської допомоги в різних ситуаціях, спрямовану на попередження ускладнень та врятування життя потерпілого, володіти навичками реанімації; володіти навичками діагностики раптових захворювань та патологічних станів.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Розподіл годин між видами робіт						
		Аудиторна:						Самостійна робота
		Усього	Лекцій	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Індивідуальні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ. ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА ПРИ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНАХ, ЯКІ ВИНИКАЮТЬ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ТА ОТРУСННЯХ								
1.	Вступ. Стан здоров'я дітей в Україні. Основні питання нозології	4	2					2
2.	Функціональні порушення вищої нервової діяльності у дітей. Профілактика порушень слуху, зору та опорно-рухового апарату	6	2	2				2
3.	Профілактика захворювань шкіри. Заразні паразитарні захворювання людини	4			2			2
4.	Невідкладні стани, види та засоби надання ДМД в загрозованих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях серцево-судинної системи, органів дихання, травлення, сечовиділення	6		2	2			2
5.	ДМД при гострих отруєннях	6		2				2
	Модульна контрольна робота	2						
	<i>Разом</i>	26	4	6	4			10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЗАГРОЗЛИВИХ ДЛЯ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ СТАНАХ ПРИ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ								
6.	Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи. Загальна характеристика і профілактика інфекційних захворювань	8	2	2	2			2
7.	Інфекції дихальних шляхів. Дитячі інфекції.	8	2	2	2			2
8.	Кров'яні, кишкові інфекції, інфекції зовнішніх покривів	8			2			6
	Модульна контрольна робота	2						
	<i>Разом</i>	26	4	4	6			10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЗАГРОЗЛИВИХ ДЛЯ ЖИТТЯ СТАНАХ ПРИ НЕЩАСНИХ ВИПАДКАХ								
9.	Невідкладна долікарська допомога при нещасних випадках.	8	2	2	2			2
10.	Долікарська медична допомога при нещасних випадках	12	2					8
	Модульна контрольна робота	2						
	<i>Разом</i>	20	4	2	2			10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. ОСОБЛИВОСТІ ТРАВМАТИЗМУ ДИТИНИ ТА ЙОГО ПРОФІЛАКТИКА								
11.	Дитячий травматизм та його профілактика	3	1					2
12.	Долікарська медична допомога при травмах голови, шиї, хребта	9	1		2			6
13.	Перша допомога при ушкодженні м'яких тканин, суглобів і кісток. Відкриті ушкодження (рани)	4		2				2
14.	Закриті ушкодження, синдром тривалого здавлення, переломи	2						2
	Модульна контрольна робота	2						
	<i>Разом</i>	18	2	2	2			12
	<i>Екзамен</i>	30						
		90	14	14	14			42
	Модульна контрольна робота	6						
	<i>Разом</i>	120	14	14	14			42

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

Охорона здоров'я дітей та підлітків. Долікарська медична допомога при невідкладних станах, які виникають при захворюваннях та отруєннях

Тема 1. Вступ. Стан здоров'я дітей в Україні. Основні питання нозології (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Значення курсу основ медичних знань для майбутніх педагогічних працівників. Історія розвитку медицини. Видатні українські лікарі. Порівняльні дані про народжуваність, захворювання і смертність населення, в тому числі і дітей, в Україні.

Поняття про самодопомогу та взаємодопомогу в надзвичайних ситуаціях та побуті. Загальне поняття про невідкладні стани.

Нозологія - вчення про хвороби та їх класифікацію. Поняття про здоров'я та хворобу. Поняття етіології, патогенезу. Характеристика причин та умов виникнення хвороби, патологічного процесу. Зовнішні і внутрішні етіологічні фактори. Генералізований і локалізований патологічний процес. Роль нейрогуморальної системи в механізмах видужання. Поняття реактивності організму, її роль в підтриманні гомеостазу та розвитку патологічного процесу. Резистентність. Перебіг та клінічні форми захворювань. Профілактика захворювань. Спадковість і патологія.

Тема 2. Функціональні порушення вищої нервової діяльності у дітей. Профілактика порушень слуху, зору та опорно-рухового апарату (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Функціональні порушення вищої нервової діяльності у дітей. Розвиток психіки і поведінка дитини. Профілактика нервовості. Форми неврозів та їх характеристика: істеричний невроз, астеничний невроз (неврастенія), невроз нав'язливих станів. Прояви неврастенії: порушення сну, нічні страхи, нічний енурез, заїкання. Профілактика неврозів.

Анатомо-фізіологічні особливості органа зору у дітей. Гострота зору. Порушення зору. Поняття про короткозорість, далекозорість, астигматизм, косоокість, дальтонізм. Вплив перегляду телепередач, читання і писання при поганому освітленні тощо на зір дитини. Анатомо-фізіологічні особливості органа слуху дитини. Фактори, що сприяють розвитку слуху. Значення мови вихователя, вчителя для слухового сприйняття. Основні причини порушень слуху у дітей. Гігієна слуху.

Практичне заняття 1. Функціональні порушення вищої нервової діяльності у дітей. Профілактика порушень слуху, зору та опорно-рухового апарату (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Анатомо-фізіологічні особливості кістково-м'язової системи дітей. Постава, види постави. Ознаки нормальної постави. Ознаки сутулої, лордотичної, кіфотичної, випрямленої постави. Причини виникнення та профілактика порушень постави. Визначення постави у дітей. Орієнтовні комплекси вправ для корекції постави у дітей. Сколіоз; причини виникнення, ступені тяжкості, значення своєчасного розпізнання для попередження прогресування викривлення хребта. Плоскостопість; етіологічні види плоскої стопи; перші ознаки, профілактика. Визначення форми стопи методом плантографії.

Тема 3. Профілактика захворювань шкіри. Заразні паразитарні захворювання людини (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Догляд за шкірою дитини. Гноячкові захворювання шкіри (піодермії), причини виникнення, ознаки. Перебіг гноячкових захворювань, що часто зустрічаються у дітей: псевдофурункульозу, пухирника, імпетиго, фурункула, карбункула. Грибкові захворювання шкіри: різноколірний лишай, мікроспорія. Профілактика грибкових

захворювань. Вірусні захворювання – простий пухирцевий лишай, етіологія, перебіг, профілактика.

Паразитарні захворювання шкіри: короста, педикульоз. Причини виникнення, перебіг, профілактика. Гельмінтози. Найпоширеніші глистяні хвороби в Україні. Групи гельмінтів в залежності від природних умов місцевості та шляхів зараження: геогельмінти, біогельмінти, контактні. Поняття про аскаридоз, трихоцефальоз, ентеробіоз, гіменолепідоз, ехінококоз, дифілоботріоз. Цикл розвитку аскариди. Перебіг, діагностика, лікування та профілактика гельмінтозів. Лямбліоз; етіологія, перебіг, профілактика.

Семінарське заняття 1. Профілактика захворювань шкіри. Заразні паразитарні захворювання людини (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Перебіг гноячкових захворювань, що часто зустрічаються у дітей: псевдофурукульозу, пухирника, імпетиго, фурункула, карбункула. Грибкові захворювання шкіри: різноколірний лишай, мікроспорія. Профілактика грибкових захворювань. Вірусні захворювання – простий пухирцевий лишай, етіологія, перебіг, профілактика.

Паразитарні захворювання шкіри: короста, педикульоз. Причини виникнення, перебіг, профілактика. Гельмінтози. Найпоширеніші глистяні хвороби в Україні.

Тема 4. Невідкладні стани, види та засоби надання ДМД в загрозованих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях серцево-судинної системи, органів дихання, травлення, сечовиділення (4 год.)

Основні питання / ключові слова: Невідкладні стани, види та засоби надання ДМД в загрозованих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях серцево-судинної системи, органів дихання, травлення, сечовиділення

Семінарське заняття 2. Невідкладні стани, види та засоби надання ДМД в загрозованих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях серцево-судинної системи, органів дихання, травлення, сечовиділення (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Невідкладні стани, види та засоби надання ДМД в загрозованих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях серцево-судинної системи, органів дихання, травлення, сечовиділення

Практичне заняття 2. Невідкладні стани, види та засоби надання ДМД в загрозованих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях серцево-судинної системи, органів дихання, травлення, сечовиділення (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Гіпертонічний криз як ускладнення гіпертонічної хвороби, ознаки, можливі ускладнення. Надання долікарської медичної допомоги. Ішемічна хвороба серця. Дві форми її прояву - стенокардія та інфаркт міокарду. Причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги, профілактика. Гостра серцева недостатність, причини, основні ознаки. Надання долікарської медичної допомоги. Непритомність як прояв гострої судинної недостатності, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Поняття про колапс.

Бронхіальна астма як захворювання інфекційно-алергічної природи. Характеристика нападу бронхіальної астми. Надання долікарської медичної допомоги. Кровохаркання та легенева кровотеча як ускладнення захворювань дихальної системи, ознаки, надання долікарської медичної допомоги.

Тема 5. ДМД при гострих отруєннях (2 год.)

Практичне заняття 3. ДМД при гострих отруєннях (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Гострий гастрит, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Шлунково-кишкова кровотеча як ускладнення виразкової

хвороби, ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Печінкова колька як ускладнення жовчокам'яної хвороби. Причини, ознаки. Надання долікарської медичної допомоги.

Гострий цистит, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги, можливі ускладнення, профілактика. Ниркова колька як ускладнення нирковокам'яної хвороби, ознаки, надання долікарської медичної допомоги.

Гострі отруєння ДМД. Поняття регідратація, дегідратація, ексікоз, гіповолемічний шок. Отруєння грибами (мухомор, бліда поганка), ДМД. Отруєння чадним газом, ДМД. Отруєння алкоголем, наркотичними речовинами: симптоми, ДМД.

Рекомендована література

1. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я. Навчальний посібник. 5-е видання, виправлене та доповнене. – К., Арістей, 2008.
2. Невідкладні стани / За ред. М. С Рєгеди, В. Й. Кресюна. – Львів, 2008. - 844 с. 45. Невідкладні стани в кардіології / За ред. Едварда К. Чанга. - К.: Кин, 1997. - 415 с.
3. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
4. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.
5. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.
6. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи охорони здоров'я: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Долікарська медична допомога в загрозованих для життя людини станах при інфекційних захворюваннях

Тема 6. Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи. Загальна характеристика і профілактика інфекційних захворювань (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи. Загальна характеристика і профілактика інфекційних захворювань

Практичне заняття 4. Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Загальні поняття про мікробіологію та мікроорганізми. Походження інфекції. Види мікроорганізмів. Взаємовідношення, що склались в ході еволюції між мікроорганізмами і біологічним хазяїном (коменсалізм, мутуалізм, паразитизм). Властивості збудників інфекційних захворювань. Мінливість мікробів. Поширення мікробів у природі.

Семінарське заняття 3. Загальна характеристика і профілактика інфекційних захворювань (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Поняття про епідеміологію. Завдання, які вирішує епідеміологія. Вчення про епідемічний процес. Механізм та шляхи передачі інфекції. Класифікація інфекційних захворювань за інтенсивністю поширення.

Поняття про дезінфекцію, дезінсекцію, дератизацію. Види дезінфекції: профілактична, поточна, заключна. Способи та засоби дезінфекції. Знайомство з методикою використання

дезінфекційних засобів при різних інфекціях. Санітарно-дезінфекційний режим. Роль педагога в попередженні контакту дітей з дезінфікуючими речовинами.

Поняття інфекційні, інвазійні хвороби. Антропонози, зоонози. Умови, необхідні для виникнення інфекційних захворювань. Класифікація Л.В. Громашевського. Перебіг інфекційної хвороби. Клінічні форми інфекційних захворювань. Профілактика інфекційних захворювань у дітей.

Імунітет. Види імунітету. Методи підвищення специфічного та неспецифічного імунітету в дітей. Профілактичні щеплення. Календар профілактичних щеплень. Реакція на щеплення. Вакцинація в дошкільному закладі, школі.

Заходи щодо хворих на інфекційні хвороби і осіб, які були з ними у контакті.

Тема 7. Інфекції дихальних шляхів. Дитячі інфекції з групи інфекцій дихальних шляхів. (2 год.)

Основні питання / ключові слова: ГРВІ, грип; збудники, джерело інфекції, шляхи передачі, основні симптоми, ускладнення. Принципи лікування, догляд, надання невідкладної допомоги. Профілактика загальна, специфічна. Протиепідемічні заходи.

Практичне заняття 5. Інфекції дихальних шляхів. Дитячі інфекції з групи інфекцій дихальних шляхів (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Туберкульоз. Збудник туберкульозу. Зараження туберкульозом. Основні клінічні форми. Особливості перебігу у дітей. Поняття про інфікування збудником туберкульозу. Профілактика захворювання.

Дифтерія; збудник, шлях передачі, інкубаційний період, основні симптоми. Бактеріоносійство і його епідеміологічне значення. Характер місцевого враження. Дифтерія зівя, дифтерійний круп, дифтерія носа, очей, дифтерія зовнішніх статевих органів, шкіри. Ускладнення дифтерії. Догляд за хворими. Значення профілактичних щеплень.

Семінарське заняття 4. Інфекції дихальних шляхів. Дитячі інфекції з групи інфекцій дихальних шляхів (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Кашлюк; збудник, шлях передачі, основні симптоми, форми захворювання. Догляд за хворим. Протиепідемічні заходи. Ускладнення та профілактика.

Кір; збудник, шлях передачі, інкубаційний період, основні симптоми. Сприйнятливості дітей до кору. Клінічні форми кору. Активна імунізація проти кору. Профілактика. Заходи у вогнищі. Терміни карантину для контактних, що не хворіли, і невакцинованих.

Краснуха; збудник, шлях передачі, інкубаційний період, сприйнятливості дітей до краснухи. Основні симптоми. Відмінність від кору. Догляд за хворим.

Ускладнення. Профілактика.

Скарлатина; збудник, джерело інфекції та шляхи поширення, інкубаційний період, основні симптоми. Догляд за хворою дитиною. Профілактика.

Вітряна віспа; збудник, шлях передачі, основні симптоми. Догляд за хворою дитиною.

Епідемічний паротит; збудники, шлях передачі, сприйнятливості, основні симптоми. Догляд за хворою дитиною. Ускладнення. Профілактика захворювання. Менінгококовий епідемічний менінгіт, збудник, шлях передачі, основні симптоми. Особливості перебігу в дітей першого року життя. Ускладнення. Профілактика захворювання.

Тема 8. Кров'яні, кишкові інфекції, інфекції зовнішніх покривів (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Основні питання / ключові слова: Кишкові інфекції. Холера - особливо небезпечна інфекція; етіологія, перебіг, профілактика. Вірусний гепатит; збудник, джерело інфекції та шляхи передачі інфекції. Особливості перебігу вірусного гепатиту та основні симптоми. Ускладнення. Догляд. Харчування. Карантин. Режим дітей, що перехворіли вірусним гепатитом. Профілактика захворювання. Дизентерія; збудник, джерела та шляхи поширення інфекції, основні симптоми захворювання. Профілактика

захворювання. Сальмонельоз; збудник, джерела та шляхи поширення інфекції, основні симптоми.

Семінарське заняття 5. Кров'яні, кишкові інфекції, інфекції зовнішніх покривів (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Кишкові інфекції. Холера - особливо небезпечна інфекція; етіологія, перебіг, профілактика. Вірусний гепатит; збудник, джерело інфекції та шляхи передачі інфекції. Особливості перебігу вірусного гепатиту та основні симптоми. Ускладнення. Догляд. Харчування. Карантин. Режим дітей, що перехворіли вірусним гепатитом. Профілактика захворювання. Дизентерія; збудник, джерела та шляхи поширення інфекції, основні симптоми захворювання. Профілактика захворювання. Сальмонельоз; збудник, джерела та шляхи поширення інфекції, основні симптоми. Профілактика захворювання. Колієнтерит; збудник, джерела інфекції та шляхи поширення, основні симптоми захворювання. Ускладнення. Профілактика захворювання. Роль педагога в попередженні поширення кишкових інфекцій.

Кров'яні інфекції. Поняття про висипний тиф. Етіологія, перебіг, профілактика. Чума; розвиток хвороби, симптоми, перебіг, профілактика. СНІД; епідемічні особливості, джерело інфекції, групи ризику, шляхи передачі, клінічні ознаки. Медична допомога хворим на СНІД, профілактика. Правовий та психосоціальний захист хворих на СНІД та ВІЛ-інфікованих. Протиепідемічні заходи..

Інфекції зовнішніх покривів. Сибірка; епідеміологія, клініка, диференціальна діагностика, профілактика і заходи в осередку.

Долікарська допомога та інформованість населення про правила поведінки під час спалаху хвороби в епідемічній ситуації. Умови проведення дезінфекції (вибір препаратів, концентрація, правила приготування дезінфікуючих розчинів, кількість розчину для різних об'єктів). обробка посуду, білизни, приміщення, виділень хворого тощо.

Рекомендована література

1. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
2. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.
3. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Долікарська медична допомога в загрозливих для життя станах при нещасних випадках

Тема 9. Невідкладна долікарська допомога при нещасних випадках. Реанімація. (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Невідкладна долікарська допомога при нещасних випадках. Реанімація.

Практичне заняття 6. Невідкладна долікарська допомога при нещасних випадках. Реанімація (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Травматичний шок, його перебіг, основні ознаки. Долікарська медична допомога при травматичному шоку. Поняття про знеболювання при травмах. Асептика, антисептика. Загальні відомості про травматизм.

Семінарське заняття 6. Невідкладна долікарська допомога при нещасних випадках. (2 год.)

Стадії термінального стану: переагонія, агонія, клінічна смерть. Основні ознаки термінальних станів. Ознаки клінічної смерті. Відносні та явні ознаки біологічної смерті. Реанімація. Заходи первинної реанімації при травмах. Методи проведення реанімації; підготовка потерпілого до реанімації; очищення верхніх дихальних шляхів від сторонніх предметів; фіксація язика; штучна вентиляція легень методами "рот в рот", "рот в ніс", Сільвестра; непрямий (закритий) масаж серця. Методика проведення непрямого масажу серця дітям залежно від віку.

Поняття десмургія, пов'язка, перев'язка. Види пов'язок (м'які, тверді), їх мета. Типи пов'язок за призначенням. Типи бинтових пов'язок. Загальні правила бинтування. Загальні вимоги до накладання бинтових пов'язок. Техніка накладання найбільш поширених пов'язок (спірально пов'язка з однією та двома стрічками, пов'язка на молочну залозу, хрестоподібна, пов'язка Дезо); пов'язки на ділянку живота і таза (спірально, колова, колосоподібна, Т-подібна); пов'язки на верхні та нижні кінцівки (колосоподібна, черепащача, восьмиподібна, поворотна, спіральна).

Визначення, класифікація та характеристика кровотеч залежно від виду ушкодження судин. Небезпека кровотеч. Методи зупинення кровотеч - тимчасове зупинення, поняття про остаточне зупинення кровотеч. Способи тимчасової зупинки кровотеч. Зупинення кровотеч у дитини, особливості його залежно від віку дитини. Особливості крововтрати у дитини.

Тема 10. Долікарська медична допомога при нещасних випадках та невідкладних станах (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Опіки як наслідок ушкодження різними факторами. Термічні опіки, їх ступені. Поняття про опікову хворобу. Відмороження. Замерзання. Основні ознаки ушкоджень організму людини від дії низьких температур. Електротравма. Місцеві та загальні ознаки при ураженні електричним струмом та блискавкою. Утоплення. Долікарська медична допомога при опіках, відмороженнях, електротравмах, утопленні.

Долікарська медична допомога при гострих захворюваннях і травмах органів черевної порожнини. Поняття про "гострий" живіт. Ознаки. Ускладнення. Особливості надання долікарської допомоги та догляду за хворими. Закриті ушкодження черевної стінки та органів черевної порожнини. Основні ознаки. Внутрішні кровотечі при ушкодженнях печінки і селезінки. Відкриті ушкодження живота, їх види, абсолютні ознаки проникних поранень органів черевної порожнини. Основні принципи надання долікарської медичної допомоги при ушкодженнях живота.

Рекомендована література

1. Екстрена медична допомога : підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015 -346с.
2. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с. : іл, табл. - Бібліогр.: с. 954-958.
3. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

Особливості травматизму дитини та його профілактика

Тема 11. Дитячий травматизм та його профілактика (1 год.)

Семінарське заняття 7. Дитячий травматизм та його профілактика (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Поняття травматизм, травма. Види травм. Загальні принципи надання першої медичної допомоги. Невідкладна долікарська допомога при тяжких травмах. Дитячий травматизм, його профілактика. Травматичний токсикоз (синдром тривалого здавлювання тканин), механізм виникнення, залежність тяжкості від тривалості здавлювання. Розшук та визволення потерпілих.

Тема 12. Долікарська медична допомога при травмах голови, шиї, хребта (1 год.)

Основні питання / ключові слова: Долікарська медична допомога при травмах голови, шиї, хребта. Закриті травми головного мозку - струс, удар, здавлювання. Основні ознаки, особливості їх перебігу у дітей. Переломи кісток черепа, їх характерні ознаки, ускладнення. Принципи надання долікарської медичної допомоги при черепно-мозкових ушкодженнях. Ушкодження носа, очей, вуха, щелеп. Їх основні ознаки, ускладнення. Поранення шиї, їх види. Закриті та відкриті ушкодження хребта та спинного мозку, їх основні ознаки. Особливості транспортування та догляду за такими потерпілими.

Долікарська медична допомога при травмах грудної клітки та органів грудної порожнини. Закриті травми грудної клітини та органів грудної порожнини. Удари, переломи ребер. Здавлювання грудної клітини. Основні ознаки. Поранення грудної клітини та органів грудної порожнини. Абсолютні ознаки проникних поранень грудної клітини. Пневмоторакс. Гемоторакс. Долікарська медична допомога при травмах грудної клітини.

Тема 13. Перша допомога при ушкодженні м'яких тканин, суглобів і кісток. Відкриті ушкодження (рани) (2 год.).

Основні питання / ключові слова: Основні питання / ключові слова: Закриті ушкодження, визначення, причини. Удари м'яких тканин. Розтягнення та розриви зв'язок, сухожилів, м'язів. Ознаки. Долікарська медична допомога. Поняття про вивихи.

Тема 14. Закриті ушкодження, синдром тривалого здавлення, переломи (2 год.).

Основні питання / ключові слова: Закриті ушкодження, визначення, причини. Удари м'яких тканин. Розтягнення та розриви зв'язок, сухожилів, м'язів. Ознаки. Долікарська медична допомога. Поняття про вивихи. Види і ознаки переломів. Значення рентгенографії в діагностуванні переломів кісток. Імобілізація уламків кісток під час транспортування потерпілих. Засоби транспортної іммобілізації. Показання до їх застосування. Основні правила транспортної іммобілізації. Особливості переломів кісток у дітей.

Практичне заняття 7. Перша допомога при ушкодженні м'яких тканин, суглобів і кісток. Відкриті ушкодження (рани) (2 год.).

Основні питання / ключові слова: Рани, види ран, симптоми. Перша допомога при пораненні. Інфікування ран, попередження інфікування ран. Догляд за раною. Профілактика правцю. Удари м'яких тканин. Долікарська медична допомога.

Рекомендована література

1. Екстрена медична допомога : підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015 -346с.
2. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с. : іл, табл. - Бібліогр.: с. 954-958.
3. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я. Навчальний посібник. 5-е видання, виправлене та доповнене. – К., Арістей, 2008.
4. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.

Рекомендована література

1. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
2. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. - 528 с.
3. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.
4. Невідкладні стани / За ред. М. С Регеди, В. Й. Кресюна. – Львів, 2008. - 844 с. 45. Невідкладні стани в кардіології / За ред. Едварда К. Чанга. - К.: Кин, 1997. - 415 с.
5. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	2	2	1	1	1	1
Відвідування семінарських	1	2	2	2	2	2	2	1	1
Відвідування практичних занять	1	3	3	2	2	2	2		
Робота на семінарському занятті	1	2	20	2	20	2	20	1	10
Робота на практичному занятті	10	3	30	2	20	2	20		
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)									
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	3	15	4	20	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ (проект)	15							1	15
Тестовий контроль	1								40
Разом			102		94		69		119
Максимальна кількість балів : 384									
Розрахунок коефіцієнта : $384/ 60 = 6,4$									

5.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	бали
Змістовий модуль I. Охорона здоров'я дітей та підлітків. Профілактика дитячого захворювання. Долікарська медична допомога при невідкладних станах, які виникають при захворюваннях та отруєннях.		
Тема 1. Вступ. Стан здоров'я населення в Україні. Основні питання нозології	Поточний	5
Тема 2. Функціональні порушення вищої нервової діяльності у дітей. Профілактика порушень слуху, зору та опорно-рухового апарату (8 год.)	Поточний	5
Тема 3. Профілактика захворювань шкіри, заразних паразитарних захворювань людини	Поточний	5
Тема 4. ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях серцево-судинної системи, органів дихання, травлення, сечовиділення.	Поточний	5
Тема 5. ДМД при гострих отруєннях.	Поточний	5
Змістовий модуль II. Долікарська медична допомога в загрозливих для життя людини станах при інфекційних захворюваннях		
Тема 6. Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи. Загальна характеристика і профілактика інфекційних захворювань	Поточний	5
Тема 7. Інфекції дихальних шляхів.	Поточний	5
Тема 8. Кров'яні, кишкові інфекції, інфекції зовнішніх покривів	Поточний	5
Змістовий модуль III. Долікарська медична допомога в загрозливих для життя станах при нещасних випадках		
Тема 9. Невідкладна долікарська допомога при нещасних випадках. Реанімація.	Поточний	5
Тема 10. Долікарська медична допомога при нещасних випадках та невідкладних станах	Поточний	5
Змістовий модуль IV. Особливості травматизму дитини та його профілактика		
Тема 11. Дитячий травматизм та його профілактика	Поточний	5
Тема 12. Долікарська медична допомога при травмах голови, шиї, хребта	Поточний	5
Тема 13. Перша допомога при ушкодженні м'яких тканин, суглобів і кісток. Відкриті ушкодження (рани)	Поточний	5
Тема 14. Закриті ушкодження, синдром тривалого здавлення, переломи	Поточний	5
Всього: 42 год.	70 балів	

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — модульне письмове тестування.

Критерії оцінювання модульного письмове тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	24 - 25
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	21 - 23
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	18 – 20
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	13 – 17
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	10 -13
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6 – 9
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-5

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — іспит.

Умови допуску — 35 і більше балів.

Критерії оцінювання підсумкового письмове тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	36 – 40
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	31 – 35
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	21 – 30
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	16-20
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	11-15
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6-10
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-5

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Як провести дезінфекцію термометра?
2. Які типи температурних кривих ви знаєте?
3. Які ви знаєте стадії перебігу гарячки та особливості догляду за хворим в кожний період?
4. Які бувають варіанти зниження температури у гарячкових хворих?
5. Розкажіть про методику визначення пульсу на променевої артерії?
6. Які показники характеризують пульс?
7. Як визначити частоту дихання?
8. Які види задишки ви знаєте?
9. Назвіть та охарактеризуйте патологічні типи дихання?
10. Розкажіть про методику визначення артеріального тиску?
11. Методика визначення артеріального тиску у дітей різного віку?
12. Розкажіть про залежність артеріального тиску від різних фізіологічних процесів?
13. Методика визначення систолічного і хвилинного об'ємів крові, які використовують при оцінці функціонального стану серцево-судинної системи?
14. Які правила визначення добового діурезу?
15. Назвіть причини, що можуть викликати блювання.
16. У чому полягає догляд за хворими під час блювання?
17. Що необхідно приготувати для промивання шлунка беззондовим методом та як провести дану маніпуляцію?
18. Розкажіть про фізіологічну дію холоду у місці прикладання при проведенні холодних процедур.

19. Назвіть холодові процедури, їх тривалість та патологічні стани, при яких їх слід застосовувати.
20. Розкажіть про фізіологічну дію тепла у місці застосування теплових процедур, методикау їх проведення, показання та протипоказання.
21. Яка послідовність заповнення грілки водою та коли її застосовують?
22. При лікуванні яких захворювань застосовують теплові електрофізіотерапевтичні процедури?
23. Як діють ультрафіолетові промені на організм людини?
24. Назвіть протипоказання до ультрафіолетового опромінення.
25. Дайте визначення "асептики". Розкажіть про спосіб її досягнення.
26. Дайте визначення поняття "антисептика". Способи досягнення.
27. Які лікарські форми використовуються при застосуванні лікарських речовин на шкіру?
28. Розкажіть про способи зовнішнього застосування лікарських препаратів.
29. Які переваги і недоліки перорального способу введення ліків?
30. Яка техніка введення ректальних свічок?
31. Як правильно ввести краплі в очі, вухо, ніс?
32. В які ділянки тіла проводять внутрішньо-шкірні, підшкірні, внутрішньо-м'язові ін'єкції?
33. Яка техніка проведення внутрішньо-шкірних ін'єкцій? Можливі ускладнення під час їх виконання.
34. Техніка проведення підшкірних ін'єкцій. Які особливості введення олійних розчинів?
35. Яка техніка внутрішньо-м'язового способу введення ліків?
36. Яка послідовність дій при виконанні внутрішньовенної ін'єкції?
37. Яка техніка заповнення одноразової системи для внутрішньовенного крапельного введення ліків?
38. Які ускладнення можуть виникати при внутрішньовенному способі введення ліків, їх профілактика та перша допомога?
39. Що вивчає наука нозологія?
40. Що вивчає наука валеологія?
41. Дайте визначення понять «здоров'я», «хвороба», «етіологія», «реактивність», «резистентність».
42. Назвіть показники суспільного здоров'я.
43. Перерахуйте фактори, що визначають здоров'я населення.
44. Хто є засновником генетики?
45. Коли були одержані перші відомості про успадкування ознак?
46. Розкажіть про розвиток медичної генетики.
47. Розкажіть про спадкові хвороби, які розрізняють залежно від ступеню ушкодження спадкового апарату (генної або хромосомної мутації).
48. Розкажіть про поділ спадкових хвороб за типом успадкування. Наведіть приклади спадкових хвороб, які успадковуються за домінантним, рецесивним типами і ті, для яких характерне зчеплення зі статевою хромосоною.
49. Анатомо-фізіологічні особливості опорно-рухового апарату, нервової системи, органів слуху та зору у дітей.
50. Які особливості у скелета новонароджених дітей? Як змінюється з віком скелет дитини?

51. Які вроджені та набуті дефекти розвитку опорно-рухового апарату ви знаєте?
52. Назвіть ознаки правильної постави.
53. Види неправильної постави, її вплив на організм дитини та заходи запобігання утворенню неправильної постави.
54. Плоскостопість; профілактика розвитку плоскостопості у дітей.
55. Отит; етіологія, перебіг, профілактика. Чому діти раннього віку часто хворіють отитом?
56. Що розуміють під гостротою зору і як її визначають?
57. Які причини розвитку далекозорості, далекозорості?
58. Кон'юнктивіт; етіологія, перебіг, профілактика.
59. Назвіть причини виникнення і методи ліквідації неадекватної поведінки дітей.
60. Поняття про дитячі неврози та їх причини. Причини шкільних неврозів.
61. Що таке гельмінтоз? На які групи поділяються гельмінтози в залежності від шляху зараження?
62. Назвіть основні види глистів, що найчастіше зустрічаються у дітей в Україні.
63. Як відбувається зараження аскаридами?
64. Розкажіть про цикл розвитку аскариди в організмі дитини.
65. Трихоцефальоз; збудник, симптоми, лікування.
66. Ентеробіоз; збудник, особливості зараження, симптоми, профілактика.
67. Гіменолепідоз; збудник, симптоми, профілактика.
68. Дифілоботріоз; збудник, особливості зараження, симптоми, профілактика.
69. Ехінококоз; збудник, особливості зараження, профілактика.
70. Розкажіть про профілактику гельмінтозів у дошкільному закладі.
71. Лямбліоз; збудник, його форми, перебіг, профілактика.
72. Розкажіть про захворювання коростою та його профілактику.
73. Педикульоз; епідеміологічне значення збудника, перебіг та профілактика захворювання.
74. Синдром інтоксикації; етіологія, загальні прояви та ДМД.
75. Ексікоз, гіповолемічний шок; етіологія, основні ознаки. Поняття про регідратаційну терапію.
76. Отруєння грибами (мухомором); прихований період, форми перебігу, основні симптоми. ДМД.
77. Отруєння грибами (блідою поганкою); прихований період, перебіг, основні симптоми. ДМД.
78. Отруєння чадним газом; симптоми, ДМД.
79. Симптоми отруєння наркотичними анальгетиками групи морфію. ДМД.
80. Симптоми алкогольної коми. Лікування при гострому алкогольному отруєнні.
81. Етіологія виникнення судомного синдрому. Перебіг епілептичного припадку, ДМД.
82. Поняття про судомний припадок при істерії, його відмінність від епілептичного.
83. Поняття про гіперкінези (етіологія, симптоми, профілактика).
84. Гіпертермічний синдром. Гарячка інфекційної та неінфекційної етіології. Догляд за хворими ДМД в стадіях розпалу та зниження температури. Тепловий та сонячний удар; етіологія, основні симптоми, форми перебігу, ДМД.
85. Гостра судинна недостатність. Причини виникнення, симптоми, ДМД при непритомності, колапсі.
86. Шок. Причини виникнення, основні симптоми, фази перебігу та ДМД.

87. Етіологія, симптоми та ДМД при приступі бронхіальної астми.
88. Клінічна картина несправжнього крупу та ДМД при ньому.
89. Причини розвитку гіпертонічної хвороби Симптоми, характерні для гіпертонічної кризи та ДМД.
90. Інсульт; етіологія, симптоми, ДМД.
91. Гостра серцева недостатність (лівошлуночкова, правошлуночкова), ДМД.
92. Гостра коронарна недостатність. Інфаркт міокарда, симптоми, ДМД. Стенокардія; ознаки, ДМД.
93. набряк легенів; етіологія, симптоми, ДМД.
94. Диференціальна діагностика гіперглікемічної (діабетичної) і гіпоглікемічної коми. ДМД.
95. Печінкова колька; ниркова колька: етіологія, механізм розвитку, основні симптоми, ДМД.
96. Що вивчає наука мікробіологія?
97. Назвіть одного з перших природодослідників, що побачив та описав мікроорганізми, назву та рік видання праці.
98. Хто з українських вчених вперше спростував припущення про самочинне зародження живих істот?
99. Значення праць Мечнікова й Ерліха у визначенні механізмів захисних реакцій організму.
100. Охарактеризуйте основні групи мікроорганізмів в залежності від будови та біологічних властивостей.
101. Як розподіляються мікроорганізми за їхнім впливом на живу та неживу природу.
102. Перерахуйте властивості збудників інфекційних захворювань.
103. та біологічних властивостей.
104. Як розподіляються мікроорганізми за їхнім впливом на живу та неживу природу.
105. Перерахуйте властивості збудників інфекційних захворювань.
106. Назвіть форми співіснування мікро- та макроорганізмів.
107. Епідеміологічне значення води, повітря, ґрунту в поширенні патогенних мікроорганізмів.
108. Мікрофлора тіла здорової людини.
109. Епідемічний процес, ланки епідемічного процесу.
110. Механізм та шляхи передачі інфекційних захворювань.
111. Поняття імунітету та його види. Поясніть, чим відрізняються лікувальні сироватки від вакцин.
112. Щеплення, значення щеплень. Симптоми місцевої та загальної реакції організму дитини на щеплення.
113. Поняття дезінфекції, чим вона відрізняється від стерилізації?
114. Види, методи та засоби дезінфекції.
115. Поняття дезінсекція, її методи та засоби.
116. Поняття дератизації, мета та методи її проведення.
117. Які захворювання називаються інфекційними?
118. Які захворювання називаються інвазійними?
119. Дайте загальну характеристику інфекційним захворюванням.

120. Класифікація інфекційних захворювань Л.В.Громашевського. що лежить в основі цієї класифікації?
121. Поняття антропонози та зоонози. Приклади.
122. Що називається інкубаційним періодом?
123. В чому полягає профілактика інфекційних захворювань в дитячому колективі?
124. Загальна характеристика інфекцій дихальних шляхів. ГРВІ, грип; етіологія, перебіг, профілактика.
125. Дитячі хвороби з групи інфекцій дихальних шляхів (дифтерія, кашлюк, епідемічний паротит, вітряна віспа, кір, краснуха, скарлатина, менінгококова інфекція); етіологія, перебіг, профілактика.
126. Загальна характеристика кишкових інфекцій. Дизентерія, сальмонельоз, гепатит А; етіологія, перебіг, профілактика.
127. Загальна характеристика кров'яних інфекцій. СНІД, висипний тиф, гепатит В; етіологія, перебіг, профілактика.
128. Загальна характеристика інфекцій зовнішніх покривів. Сибірка, правець, сказ; епідеміологія та етіологія, перебіг, профілактика.
129. Особливості режиму та педагогічно-виховної роботи при догляді за хворою дитиною.
130. Що називається «реанімацією»?
131. Назвіть стадії термінального стану.
132. Перерахуйте ознаки біологічної смерті.
133. Перерахуйте заходи первинної реанімації при травмах.
134. Які способи штучної вентиляції легень ви знаєте?
135. Як проводять непрямий масаж серця?
136. Розкажіть, як проводиться непрямий масаж серця і штучна вентиляція легень способом «рот до рота» однією особою та у випадку, коли допомогу надають двоє.
137. Що називається кровотечею? Які кровотечі ви знаєте ?
138. Назвіть ознаки зовнішньої та внутрішньої кровотеч.
139. Яка кількість крові та за рахунок чого компенсується організмом самостійно при кровотечі?
140. Назвіть загальну кількість крові по відношенню до маси тіла у дорослої людини та новонародженої дитини.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	90-100
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	82-89
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	75-81
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих</i>	69-74

<i>помилки/недоліки (нижче середнього рівень)</i>	
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	60-68
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	35-59
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-34

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 120 заг. обсяг: 14 год. – лекції, 14 год. – практичні заняття, 14 год. – семінарські заняття, 42 год. – самостійна робота, 6 год. – модульний контроль; розр. коефіцієнт: 6,4

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
Назва модуля	Охорона здоров'я дітей та підлітків. Долікарська медична допомога в загрозових для життя станах при інфекційних захворюваннях			Долікарська медична допомога в загрозових для життя станах при інфекційних захворюваннях		Долікарська медична допомога в загрозових для життя станах, при нещасних випадках.		Профілактика дитячого травматизму	
	<i>102 бали</i>			<i>94 бали</i>		<i>69 балів</i>		<i>119 балів</i>	
Лекції	1	2		3	4	5	6	7	
Теми лекцій	Вступ. Стан здоров'я дітей в Україні. Основні питання нозології. Спадковість і патологія	Функціональні порушення вищої нервової діяльності у дітей. Профілактика порушень слуху, зору та опорно-рухового апарату		Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи.	ДМД при гострих отруєннях	Невідкладна ДМД при нещасних випадках. Реанімація	ДМД при нещасних випадках та невідкладних станах	Дитячий травматизм та його профілактика. Поняття про знеболювання. ДМД при кровотечах	ДМД при травмах голови, шиї, хребта
Лекції, бали	1	1		1	1	1	1	1	1
Практичні	1	2	3	4	5	6		7	8
Теми практичних занять	Функціональні порушення вищої нервової діяльності у дітей.	Невідкладні стани, види та засоби надання ДМД в загрозових для життя станах	ДМД при гострих отруєннях	Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи. Інфекційних захворювань	Гострі отруєння, їх види. Принципи надання ДМД. Синдром інтоксикації	Невідкладна долікарська допомога при нещасних випадках. Реанімація		ДМД при пораненні. Техніка зупинки Профілактика ускладнень ран. Кровотечі. Кровотечі	
Практичні, бали	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10		1+10	

Семінарські	1-2				3-5			6				7		
Теми семінарських занять, бали	Профілактика захворювань шкіри. 1+10				Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи. Загальна профілактика інфекційних захворювань 1+10			Невідкладна долікарська допомога при нещасних випадках. Реанімація 1+10				Долікарська медична допомога при травмах голови, шиї, хребта Оволодіння технікою накладання пов'язок 1+10		
	Невідкладні стани, види та засоби надання ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях серцево-судинної системи, органів дихання, травлення, сечовиділення. 1+10													
					Кров'яні, кишкові інфекції, інфекції зовнішніх покривів 1+10									
	Інфекції дихальних шляхів 1+10													
Сам. робота	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Модульний контроль	25 балів				25 балів			25 балів				25 балів		
Виконання ІНДЗ (проект)	15 балів													
Тестовий контроль	40 балів													
	Екзамен (40 балів)													

Рекомендовані джерела

Основна:

1. Екстрена медична допомога : підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015 -346с.
2. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с. : іл, табл. - Бібліогр.: с. 954-958.
3. Маруненко І.М., Тимчик О.В. Медико-соціальні основи здоров'я: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2017. – 364 с.
4. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я. Навчальний посібник. 5-е видання, виправлене та доповнене. – К., Арістей, 2008.
5. Невідкладні стани / За ред. М. С Регеди, В. Й. Кресюна. – Львів, 2008. - 844 с. 45. Невідкладні стани в кардіології / За ред. Едварда К. Чанга. - К.: Кин, 1997. - 415 с.
6. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
7. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.
8. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2017. – 64 с.
9. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи охорони здоров'я: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.

Додаткова:

1. Боднар Я.Я., Кузів О.Є., Романюк А.М. Патологічна анатомія. Посібник. – Тернопіль: Укрмедкнига. 2003. – 264 с.– Тернопіль: Укрмедкнига. 2009. – 495 с.
2. Патоморфологія: національний підручник / за ред. В. Д. Марковського, В. О. Туманського. – К.: ВСВ "Медицина", 2015.– 936 с.

3. Атаман О.В. Патофізіологія в 2 т. Т 1. Загальна патологія: підручник для студ. вищ. мед. навч. з клад./О.В. Атаман — Вінниця: Нова Книга, 2012
4. Основи медичних знань та методи лікування за Девідсоном. Перекл. з англ. / Навчальний посібник для студ. мед. вузів. У 2 т. - К.: УКСП Кобза, 1994. – Т. 2. – 650 с.

8. Додаткові ресурси

Медичні журнали

1. Acta medica Leopoliensia
2. Медицина світу
3. Лікарська справа
4. Ліки
5. Лікування та діагностика
6. Одеський медичний журнал
7. Практична медицина
8. Терапевтический архив
9. Український кардіологічний журнал
10. Український медичний часопис
11. Український пульмонологічний журнал
12. Український ревматологічний журнал
13. Український терапевтичний журнал